

The Strategy of Implementing Drug Prevention and Suppression Policies along the Thai-Republic of the Union of Myanmar Border to Practice, in the area of Responsibility of the 3rd Army Area

Boonkeat Limrungyuenyong and Kampanart Wongwatthanaphong

Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

E-mail: Boonkeat40@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-9173-5371>

E-mail: kampanart_wk@yahoo.com, ORCID ID:

Received 12/11/2024

Revised 30/05/2025

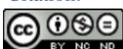
Accepted 30/06/2025

Abstract

Background and Aims: Drug trafficking along the Thai–Myanmar border poses a complex and persistent challenge, threatening national security and the well-being of border communities. The Third Army Region, which oversees the northern border provinces of Chiang Mai, Chiang Rai, and Mae Hong Son, faces significant difficulties in controlling illicit activities due to the rugged terrain and cross-border operations led by ethnically-linked drug networks. These dynamics not only disrupt public safety but also undermine the quality of life in the region. The objectives (1) To analyze geographical and social factors contributing to the intensity of drug trafficking in Thai–Myanmar border areas under the jurisdiction of the Third Army Region; (2) To propose effective and sustainable strategic approaches for preventing and suppressing drug trafficking in the region.

Methodology: This qualitative study employed purposive sampling to select participants, including military officials, law enforcement personnel, administrative officers, and residents directly affected by drug issues. Data were collected using semi-structured interviews, focus group discussions, and field observations. Additionally, relevant policy and operational documents were analyzed. Thematic content analysis was applied to interpret qualitative data and identify critical patterns.

Results: (1) Key contributing factors to drug trafficking include the geographical complexity of the border, limited accessibility, poverty, inequality, and the role of ethnic groups involved in transnational trafficking networks. (2) Effective strategic approaches include empowering community-based surveillance networks, providing technological and resource support, promoting alternative livelihoods, and enhancing cross-border cooperation with Myanmar. However, the policy recommendations were; (1) expanding state budget allocations and training for community networks; (2) integrating advanced surveillance technologies such as drones, GIS systems, and joint intelligence databases; (3) initiating proactive bilateral cooperation with Myanmar in border management and enforcement; and (4) implementing livelihood promotion programs to reduce community reliance on illicit activities.

Conclusion: Addressing drug trafficking in the Thai–Myanmar border region requires a holistic, multi-stakeholder approach that combines state intervention, community engagement, and international cooperation. Integrating local capacity-building with technological innovations will enhance the long-term effectiveness and sustainability of border drug prevention efforts.

Keywords: Border Drug Strategy; Drug Prevention; Community Participation; Ethnic Networks; Thai–Myanmar Cooperation

ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย – สหภาพเมียนมาในพื้นที่ความรับผิดชอบกองทัพภาคที่ 3

บุญเกียรติ ลิ้มรุ่งยืนยง และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติที่มีความซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่ซับซ้อนและยากต่อการควบคุม กองทัพภาคที่ 3 ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน ต้องเผชิญกับความท้าทายในการสกัดกั้นการลักลอบค้ายาเสพติดที่มักดำเนินการโดยเครือข่ายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อมโยงข้ามพรมแดน ปัญหาดังกล่าวไม่เพียงส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ แต่ยังกระทบต่อคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชนในพื้นที่อย่างลึกซึ้ง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมที่ส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนมีความรุนแรง 2) เพื่อเสนอแนวทางยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการดังนี้ ประชากร: เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และประชาชนในชุมชนชายแดนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเสพติด กลุ่มตัวอย่าง: ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้มีประสบการณ์หรือเกี่ยวข้องโดยตรง เครื่องมือวิจัย: แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แนวคำถามสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกการสังเกตการณ์ภาคสนาม การเก็บข้อมูล: ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการตีความข้อมูลเชิงคุณภาพและจัดหมวดหมู่ตามประเด็นหลัก

ผลการวิจัย: 1) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมที่ส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีความรุนแรง ได้แก่ ภูมิประเทศที่ซับซ้อน การเข้าถึงยากของพื้นที่ชายแดน ความยากจน ความไม่เท่าเทียม และบทบาทของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายค้ายาเสพติดข้ามชาติ 2) แนวทางยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพชุมชนในฐานะเครือข่ายเฝ้าระวัง การสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีจากรัฐ การส่งเสริมอาชีพทางเลือกเพื่อลดความเสี่ยง และการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในระดับท้องถิ่น สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) สนับสนุนงบประมาณและการฝึกอบรมเครือข่ายชุมชนชายแดนให้สามารถเฝ้าระวังและรายงานข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ 2) พัฒนาเทคโนโลยีช่วยตรวจตรา เช่น โดรน ระบบ GIS และฐานข้อมูลข่าวกรองร่วม 3) สร้างความร่วมมือเชิงรุกกับเมียนมาเพื่อควบคุมพื้นที่รอยต่อ และดำเนินการจับกุมร่วม 4) จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพในพื้นที่เสี่ยงเพื่อให้ประชาชนมีทางเลือกที่ยั่งยืนและไม่ต้องพึ่งพาการลักลอบขนยา

สรุป: การแก้ปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนต้องใช้แนวทางแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงภาครัฐ ชุมชน และความร่วมมือระหว่างประเทศเข้าด้วยกัน การใช้เทคโนโลยีควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นจะช่วยให้สามารถควบคุมสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ยาเสพติดชายแดน; ป้องกันยาเสพติด; การมีส่วนร่วมของชุมชน; เครือข่ายชาติพันธุ์; ความร่วมมือไทย-เมียนมา

บทนำ

การแพร่ระบาดของยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3 ซึ่งครอบคลุมจังหวัดที่มีความอ่อนไหวต่อปัญหาเสพติด เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน พื้นที่เหล่านี้ไม่เพียงแต่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติด แต่ยังมีปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่ทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565) จากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแพร่ระบาดของยาเสพติดไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในระยะยาว (ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน และคณะ, 2565)

หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนมีความรุนแรงคือสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่ยากต่อการเข้าถึงและควบคุม พื้นที่ตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาส่วนใหญ่เป็นภูเขา ป่าทึบ และเส้นทางธรรมชาติที่ไม่มีการควบคุมอย่างเข้มงวด ความหลากหลายของภูมิประเทศทำให้การเฝ้าระวังและสกัดกั้นยาเสพติดมีความท้าทาย นอกจากนี้ การที่แนวชายแดนไทย-เมียนมามีช่องทางขนส่งที่หลากหลาย ทำให้ผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดสามารถปรับเปลี่ยนเส้นทางและวิธีการเพื่อลดความเสี่ยงในการถูกจับกุม ซึ่งทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีการวางแผนและปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Holden, 2021)

ความท้าทายทางภูมิศาสตร์นี้ยังซับซ้อนขึ้นด้วยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านและชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ชายแดน โดยพื้นที่นี้มีการอยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายและมีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นทั้งในไทยและเมียนมา ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้บางกลุ่มมีส่วนร่วมในการผลิตและขนส่งยาเสพติด นอกจากนี้ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่จูงใจให้เกิดการผลิตยาเสพติดแล้ว ความขัดแย้งทางการเมืองและการต่อสู้เพื่อเอกราชของกลุ่มชนกลุ่มน้อยยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กลุ่มเหล่านี้เลือกใช้การค้ายาเสพติดเป็นแหล่งรายได้หลักเพื่อนำไปสนับสนุนการต่อสู้และการดำรงชีพของกลุ่มตนเอง นอกจากนี้ กลุ่มชนกลุ่มน้อยยังมีเครือข่ายการค้าและการขนส่งที่ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้สามารถกระจายยาเสพติดไปสู่ตลาดในประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมและการป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาจึงเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและจำเป็นต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2567) นอกจากนี้ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และเครือข่ายการค้าของกลุ่มชนกลุ่มน้อยแล้ว การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่อยู่ติดกับแนวชายแดน ปัญหายาเสพติดนำมาซึ่งปัญหาสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน อันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของผู้เสพยาเสพติดและการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การเสพยาเสพติดยังทำให้ผู้เสพยาเสียความสามารถในการทำงานและมีปัญหาด้านสุขภาพจิตและร่างกายที่รุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่โดยรวม อีกทั้งยังส่งผลให้ชุมชนเกิดความแตกแยกและความแตกแยกในสังคม เพราะการที่ประชาชนในชุมชนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นทำให้เกิดการลดทอนความเชื่อถือและความมั่นคงในชุมชนเอง (กระทรวงกลาโหม, 2567)

จากข้อมูลของกระทรวงกลาโหม การแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนจำเป็นต้องมีการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นการสกัดกั้นและควบคุมการนำเข้ายาเสพติดตั้งแต่จุดเริ่มต้น รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมา ซึ่งมีบทบาท

สำคัญในการแก้ไขปัญหา ความร่วมมือนี้อาจรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล การดำเนินการปฏิบัติการร่วมกัน เช่น การลาดตระเวนแนวชายแดนและการตรวจสอบเส้นทางขนส่ง เพื่อลดโอกาสในการลักลอบนำเข้ายาเสพติด นอกจากนี้ กระทรวงกลาโหมยังเน้นความสำคัญของการเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในชุมชนเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดในหมู่ประชาชน การมีชุมชนที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามของยาเสพติดจะช่วยเสริมสร้างการเฝ้าระวังภายในชุมชนเอง และสามารถร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการรายงานการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (กระทรวงกลาโหม, 2567)

อย่างไรก็ตาม การป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและท้าทาย เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมและปัจจัยทางการเมืองในพื้นที่ชายแดน การดำเนินการทางกฎหมายและการสกัดกั้นเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานต้องอาศัยการบูรณาการและความร่วมมือในทุกมิติ รวมถึงการสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังและการให้ความรู้ในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ชายแดนในการป้องกันปัญหาเสพติดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก การที่ประชาชนมีบทบาทในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ เช่น การรายงานข้อมูลหรือการให้ความร่วมมือในปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ จะทำให้การปฏิบัติงานในการควบคุมยาเสพติดมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากขึ้น (ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน และคณะ, 2565)

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนยังต้องอาศัยการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเฝ้าระวัง เช่น การใช้ระบบตรวจจับการเคลื่อนไหวและการใช้กล้องวงจรปิดตามแนวชายแดน ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการลักลอบขนส่งยาเสพติด นอกจากนี้ การมีแผนปฏิบัติการที่มีการกำหนดชัดเจนและการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การตั้งจุดตรวจตามเส้นทางสำคัญ การเพิ่มจุดตรวจสอบที่เป็นที่รู้จักว่ามีการลักลอบขนส่งยาเสพติดบ่อยครั้ง และการเพิ่มความถี่ในการลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2567) การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งต้องการการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมในทุกมิติ การแก้ไขปัญหาไม่เพียงแต่ต้องอาศัยการบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินการทางทหารเท่านั้น แต่ยังต้องเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและการสร้างความรู้ความเข้าใจในชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงในการเสพยาและค้ายาเสพติด การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมามีประสิทธิภาพและครอบคลุมในระยะยาว

การแพร่ระบาดของยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่มีลักษณะซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อันเกิดจากการผสมผสานระหว่างภูมิศาสตร์ที่ยากแก่การควบคุม เครือข่ายของกลุ่มชาติพันธุ์ข้ามพรมแดน และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผลักดันให้ชุมชนชายแดนบางแห่งตกอยู่ในวงจรของการผลิต ลำเลียง หรือเป็นทางผ่านของยาเสพติด การควบคุมปัญหานี้จึงไม่สามารถอาศัยมาตรการทางกฎหมายหรือการปราบปรามเพียงอย่างเดียว แต่ต้องพึ่งพายุทธศาสตร์ที่ครอบคลุม บูรณาการ และมีส่วนร่วมจากทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และประเทศเพื่อนบ้าน

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาครั้งนี้จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้ปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนยังคงดำรงอยู่ในระดับรุนแรง ตลอดจนวิเคราะห์ความท้าทายในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามที่ภาครัฐและชุมชนต้องเผชิญ และที่สำคัญคือ เพื่อเสนอแนวทางยุทธศาสตร์เชิงปฏิบัติที่มี

ประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชายแดนให้ดียิ่งขึ้นในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมที่ส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนมีความรุนแรง
- 2) เพื่อเสนอแนวทางการยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาในพื้นที่ความรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3 เป็นเรื่องที่มีการศึกษาและวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นต้นเหตุและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายและมาตรการ การทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำประสบการณ์จากหน่วยงานภาครัฐมาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

แนวคิดการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-เมียนมามุ่งเน้นการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและภาคประชาสังคม การศึกษาพบว่า การป้องกันยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ไม่ใช่เพียงแค่การดำเนินการของกองทัพเพียงอย่างเดียว แต่ต้องร่วมมือกับภาคประชาชนและหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อให้การเฝ้าระวังและการสกัดกั้นมีความครอบคลุมในทุกระดับ (กระทรวงกลาโหม, 2567)

บทบาทของกลุ่มชาติพันธุ์และเครือข่ายยาเสพติด

พื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมามีความซับซ้อนในด้านของภูมิประเทศและวัฒนธรรม โดยเฉพาะบทบาทของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่อาศัยในพื้นที่นี้ ที่มีการอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนและมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับกลุ่มชาติพันธุ์ในฝั่งเมียนมา การลักลอบขนส่งยาเสพติดในพื้นที่นี้มักเกี่ยวข้องกับเครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความรู้ในพื้นที่ ทุรกันดารและสามารถใช้ประโยชน์จากเส้นทางการเดินทางที่ยากต่อการควบคุม ซึ่งเป็นความท้าทายสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (หน่วยบัญชาการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด, 2566)

การบังคับใช้กฎหมายและการพัฒนามาตรการยึดทรัพย์สิน

ในประเทศไทยมีการกำหนดมาตรการยึดทรัพย์สินและการลงโทษเพื่อเป็นการตัดวงจรการค้าสารเสพติด กฎหมายยาเสพติดในประเทศไทยมีการกำหนดบทลงโทษที่เข้มงวด โดยการบังคับใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ซึ่งเพิ่มบทลงโทษและมาตรการยึดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และสร้างความรับผิดชอบต่อการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้มีการบังคับใช้มาตรการนี้อย่างเข้มงวดเพื่อสกัดกั้นการกระทำความผิดและป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดมีทรัพย์สินจากการค้ายาเสพติด (พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564)

การพัฒนาาระบบสกัดกั้นในพื้นที่ชายแดน

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเฝ้าระวังและสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวสูง การใช้กล้องตรวจจับความเคลื่อนไหวและการลาดตระเวนในเวลากลางคืนเพื่อควบคุมเส้นทางลักลอบในพื้นที่ทุรกันดารเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งหน่วยบัญชาการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดสารสนเทศและเคมีภัณฑ์ชายแดนภาคเหนือ (นบ.ยส.35) ได้นำเทคโนโลยีนี้มาใช้ร่วมกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสกัดกั้นและควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดจากต้นทาง (หน่วยบัญชาการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด, 2566)

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

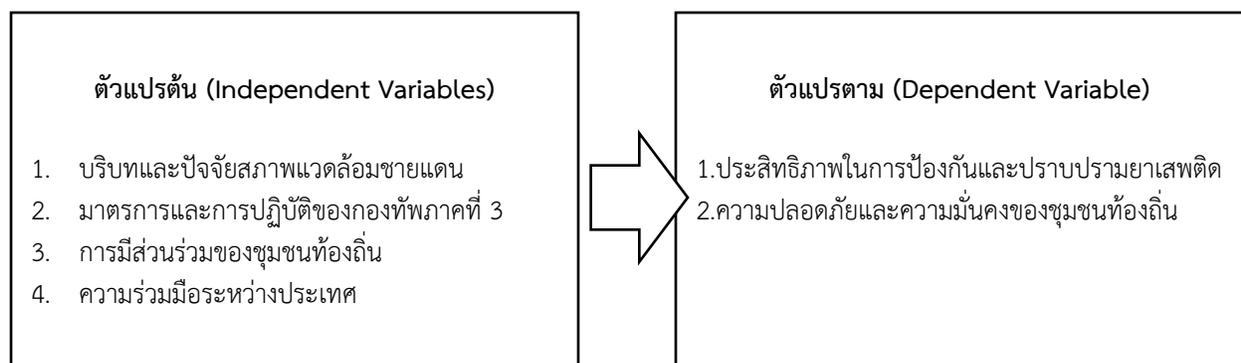
การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานราชการได้มีการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการเฝ้าระวังและสกัดกั้นยาเสพติดผ่านการจัดตั้งชุมชนเฝ้าระวังยาเสพติดและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลการกระทำผิดในพื้นที่ แนวทางนี้ช่วยสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในชุมชนเกี่ยวกับผลกระทบจากยาเสพติด อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการควบคุมพื้นที่ให้ปลอดภัยจากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ใช้เส้นทางในพื้นที่ชุมชน (กระทรวงกลาโหม, 2567)

ความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในระดับการปฏิบัติงานของหน่วยงานความมั่นคง หน่วยงานไทยได้ประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านและจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองและพัฒนาแนวทางการสกัดกั้นและควบคุมการลักลอบยาเสพติดอย่างเป็นระบบ เช่น หน่วยบัญชาการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดสารสนเทศและเคมีภัณฑ์ชายแดนภาคเหนือได้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศเพื่อปราบปรามการลักลอบนำเข้ายาเสพติดอย่างเข้มข้น การทำงานร่วมกันนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดข้ามชาติและสกัดกั้นไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2566)

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยนี้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษายุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย – สหภาพเมียนมาในพื้นที่ความรับผิดชอบกองทัพภาคที่ 3 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เนื่องจากเน้นการศึกษาลึกซึ้งในบริบทของยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยเฉพาะการปฏิบัติงานและแนวทางที่ใช้ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา การวิจัยเชิงคุณภาพช่วยให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกในด้านของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ความซับซ้อนของปัญหา และแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ประชากร เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ทหาร ตำรวจ ป.ป.ส. และผู้นำชุมชนในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเสพติด

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ระดับนโยบายและปฏิบัติการ รวมถึงผู้นำชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 30 ราย เพื่อให้ครอบคลุมมุมมองจากทั้งภาครัฐและชุมชน

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ประเภทเครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Guide) และแบบตรวจสอบเนื้อหา (Content Checklist) องค์ประกอบของเครื่องมือ: ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ: พัฒนาโดยอ้างอิงจากกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของประเด็น การหาคุณภาพเครื่องมือ: ใช้วิธีตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Review) และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนำร่องก่อนการเก็บข้อมูลจริง เพื่อปรับปรุงความชัดเจนและความเหมาะสม

1.3 การเก็บข้อมูล ข้อมูลปฐมภูมิได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม โดยเทคนิคหลักคือการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และปรับคำถามตามบริบทกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในกองทัพบกที่ 3 เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. และผู้นำชุมชนชายแดน การสนทนากลุ่มจัดขึ้นในชุมชนชายแดนเพื่อรวบรวมความคิดเห็นต่อแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ข้อมูลทุติยภูมิได้จากการวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ รายงานราชการ คำแถลงนโยบาย เอกสารยุทธศาสตร์ และแผนงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการสนับสนุนและตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มจะนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่เนื้อหาออกเป็นหัวข้อ เช่น ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ปัจจัยความสำเร็จ/อุปสรรค และบทบาทของชุมชน ส่วนข้อมูลเอกสารจะวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลจากภาคสนาม

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล การใช้หลายแหล่งข้อมูล (Triangulation) เพื่อเปรียบเทียบและยืนยันความถูกต้องจากหลายวิธี การตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูล (Member Checking) โดยนำข้อมูลกลับไปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยนี้จัดเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งสองข้อ เพื่อให้เห็นความสอดคล้องระหว่างแนวทางการศึกษาและผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการทำความเข้าใจเชิงลึก

จากมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3 ดังนี้:

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมที่ส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนมีความรุนแรง

1.1 ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ พื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมามีภูมิประเทศเป็นภูเขาและป่าทึบ มีเส้นทางธรรมชาติที่ยากแก่การควบคุม ทำให้เกิดช่องว่างในการลาดตระเวนและการตั้งจุดตรวจ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไม่มีระบบถนนหรือสัญญาณสื่อสารเพียงพอ

1.2 ปัจจัยทางสังคม ชุมชนในพื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ มีการศึกษาต่ำ และบางพื้นที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มชาติพันธุ์ข้ามพรมแดน ซึ่งบางกลุ่มมีบทบาทเกี่ยวข้องกับเครือข่ายยาเสพติดโดยตรง

1.3 โครงสร้างเครือข่ายยาเสพติด ผลการศึกษาชี้ว่ามีการใช้เครือข่ายของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น กลุ่มมูเซอ กลุ่มว้า หรือกะเหรี่ยง ในการลำเลียงและกระจายยาเสพติดผ่านช่องทางธรรมชาติที่ไม่ผ่านการควบคุมของรัฐ

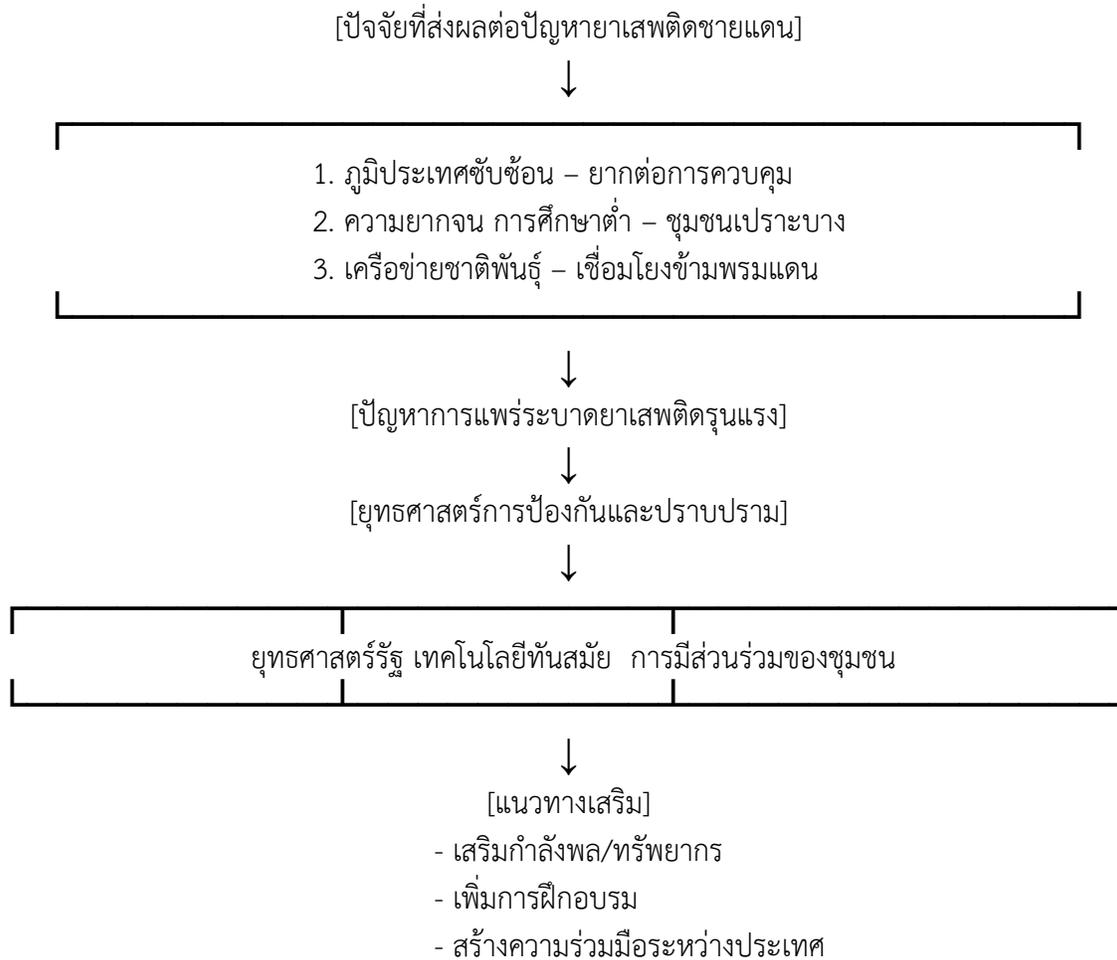
วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.1 การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพภาคที่ 3 การดำเนินงานเน้นการประสานงานกับหน่วยงานอื่น เช่น ป.ป.ส. ตำรวจภูธร และฝ่ายปกครอง โดยมีการจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจ ลาดตระเวนแนวชายแดน และตั้งด่านตรวจถาวรและชั่วคราว

2.2 การใช้เทคโนโลยี การนำเทคโนโลยี เช่น โดรน ระบบตรวจจับความเคลื่อนไหว และระบบฐานข้อมูลเครือข่ายอาชญากรรมมาใช้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ห่างไกล

2.3 บทบาทของชุมชน ชุมชนชายแดนมีบทบาทสำคัญในการรายงานเบาะแส ร่วมจัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวัง และส่งเสริมแนวคิด “หมู่บ้านสีขาว” ที่สร้างความเข้มแข็งจากภายใน

2.4 ข้อจำกัด พบว่ายังมีข้อจำกัด เช่น ขาดแคลนงบประมาณ เทคโนโลยีไม่ทั่วถึง และกำลังพลไม่เพียงพอ รวมถึงช่องโหว่ของการประสานงานระหว่างหน่วยงานในบางพื้นที่

แผนภาพ 2 สรุปผลการวิจัย (ฝั่งมโนทัศน์)

สรุปผลการวิจัยโดยรวม ผลการวิจัยชี้ว่าปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนเป็นผลจากปัจจัยซ้อนทับทั้งด้านภูมิศาสตร์ สังคม และเครือข่ายที่มีพลวัตสูง การดำเนินงานของกองทัพภาคที่ 3 ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่บูรณาการกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ แม้อยู่มีข้อจำกัด แต่ถือเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและสกัดกั้นปัญหาเสพติด การพัฒนาเทคโนโลยี ความรู้ในชุมชน และความร่วมมือเชิงระบบจะเป็นแนวทางเสริมที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา: กรณีศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมมีบทบาทสำคัญที่ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนมีความรุนแรง พื้นที่ที่เป็นภูเขา ป่าทึบ และเส้นทางธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ง่าย ส่งผลให้การลักลอบนำเข้ายาเสพติดเกิดขึ้นได้โดยไม่ถูกตรวจจับ ขณะเดียวกัน ชุมชนในพื้นที่ชายแดนจำนวนมากประสบปัญหาความยากจน การเข้าถึงการศึกษาและโอกาสทางเศรษฐกิจต่ำ จึงกลายเป็น

ปัจจัยที่เอื้อให้บางกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมผิดกฎหมายเพื่อหารายได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ลักษณะภูมิประเทศชายแดน เป็นอุปสรรคต่อการลาดตระเวนและควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเครือข่ายการค้ายาเสพติดใช้ประโยชน์จาก ช่องโหว่ในระบบการควบคุมแนวชายแดนในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย สอดคล้องกับแนวคิดของ Bovenkerk (2000) เรื่อง “Organized Crime in Border Regions” ที่อธิบายว่า พื้นที่ชายแดนที่ขาดการควบคุม เข้มงวดมักกลายเป็นเขตอิทธิพลของกลุ่มอาชญากรที่สามารถใช้ประโยชน์จากความไม่แน่นอนของอำนาจรัฐในพื้นที่ดังกล่าว เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ศิริกาญจน์ วงศ์ศรีตระกูล (2564) ที่พบว่า ความยากจนและความไม่มั่นคงในพื้นที่ชายแดนเป็นตัวผลักดันให้ชาวบ้านบางกลุ่มเกี่ยวข้องกับการลำเลียงยาเสพติดในฐานะผู้รับจ้างหรือ ผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ขบวนการ

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกองทัพภาคที่ 3 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสกัดกั้นและป้องกันยาเสพติด โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การตั้งจุดตรวจ และการลาดตระเวนในพื้นที่เสี่ยง รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานอื่น เช่น ป.ป.ส. และตำรวจภูธร ซึ่งช่วยให้สามารถลดจำนวนการลักลอบนำเข้ายาเสพติดได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก กองทัพภาคที่ 3 มีความชำนาญในพื้นที่ มีโครงสร้างการควบคุมพื้นที่ที่เข้มแข็ง และมีบทบาทเป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมแนวชายแดน ทำให้สามารถระดมกำลังและวางยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Prichard & Goodman (2018) ที่ศึกษายุทธศาสตร์การควบคุมชายแดนในประเทศออสเตรเลีย ซึ่งชี้ว่าการประสานงานระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงกับชุมชนท้องถิ่นสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมชายแดนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังตรงกับข้อเสนอของ ทิพย์วรรณ เจริญกุลกิจ (2560) ที่เห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศควรถูกนำมาใช้ในการสนับสนุนการลาดตระเวนและวิเคราะห์ข้อมูลการเคลื่อนไหวในพื้นที่เสี่ยงเพื่อให้งานปฏิบัติงานมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

ประเด็นเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ผล พบว่า 1)ความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ชาวบ้านมีบทบาทในฐานะ “เครือข่ายเฝ้าระวัง” ซึ่งช่วยให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนอง 2) ข้อจำกัดในพื้นที่ปฏิบัติการ แม้จะมีการนำเทคโนโลยีและยุทธศาสตร์ใหม่ ๆ มาใช้ แต่ข้อจำกัดด้านงบประมาณ กำลังพล และสภาพภูมิประเทศยังคงเป็นปัจจัยที่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมจากภาครัฐอย่างเร่งด่วน

กล่าวโดยสรุป การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา ต้องอาศัยความร่วมมือในหลายระดับ ตั้งแต่กองทัพ หน่วยงานพลเรือน ชุมชนท้องถิ่น และความร่วมมือกับต่างประเทศ การสนับสนุนเชิงนโยบายจากรัฐจะช่วยเสริมความยั่งยืนของยุทธศาสตร์ป้องกันในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา: กรณีศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3” ผู้วิจัยพบว่า กองทัพภาคที่ 3 มีบทบาทสำคัญในการลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีความเสี่ยงสูง แม้ว่า จะเผชิญความท้าทายทั้งจากภูมิประเทศที่ยากลำบากและข้อจำกัดด้านทรัพยากร แต่ด้วยยุทธศาสตร์ที่รัดกุม การมีส่วนร่วมของชุมชน และความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดได้ในระดับหนึ่ง

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายและการปฏิบัติการ

1.1 การสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนาและจัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติม ควรเพิ่มงบประมาณเพื่อสนับสนุนอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบตรวจจับความเคลื่อนไหว, โดรนลาดตระเวน, กล้องอินฟราเรด รวมถึงการเสริมกำลังพลให้เพียงพอ โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยงตามแนวชายแดน

1.2 การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน สร้างกรอบความร่วมมือระหว่างไทย-เมียนมาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรอง การลาดตระเวนร่วม และการเจรจาเชิงนโยบายในการควบคุมการผลิตต้นทาง เพื่อลดแรงส่งของเครือข่ายค้ายาในฝั่งเมียนมา

1.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ควรพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครด้านภัยยาเสพติด การจัดอบรมผู้นำชุมชน และการจัดทำช่องทางแจ้งเบาะแสอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ชุมชนกลายเป็นด่านแรกของการเฝ้าระวัง

1.4 การใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิเคราะห์แนวโน้มและความเสี่ยง พัฒนา Data Analytics สำหรับการคาดการณ์จุดเสี่ยง, การจัดทำ Heat Map พื้นที่การลักลอบ, การเชื่อมโยงระบบข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์เชิงลึก

1.5 การสร้างโครงสร้างการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ จัดหลักสูตรอบรมแบบต่อเนื่อง เน้นเรื่องการปฏิบัติในพื้นที่ภูมิประเทศซับซ้อน การใช้เทคโนโลยีใหม่ และการรับมือกับเทคนิคของขบวนการค้ายาแบบปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างเครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์กับการลักลอบขนยาเสพติด เพื่อให้เข้าใจพลวัตทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มค้ายา

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางของประเทศเพื่อนบ้านในการจัดการปัญหาเสพติดบริเวณชายแดน เช่น ลาว เวียดนาม และเมียนมา เพื่อให้เห็นจุดแข็งและช่องว่างเชิงนโยบาย

2.3 ควรใช้แนวทาง Mixed Methods ในการวิจัย โดยผสมผสานข้อมูลเชิงปริมาณจากการตรวจจับจริงกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากชุมชนและหน่วยงาน เพื่อให้ได้ภาพที่ครอบคลุมและแม่นยำยิ่งขึ้น

2.4 พิจารณาการวิจัยเชิงพื้นที่แบบ Longitudinal Study เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ยาเสพติดและประสิทธิผลของนโยบายในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงกลาโหม. (2567). รายงานยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดน. กองยุทธศาสตร์และการวางแผน.

ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน, สมชาย จันทร์สว่าง, & วิไลพร ภู่วิจิตร. (2565). ปัจจัยทางสังคมกับปัญหาเสพติดชายแดนไทย-เมียนมา. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, 15(2), 45-67.

ทิพย์วรรณ เจริญกุลกิจ. (2560). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการลาดตระเวนชายแดน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยแห่งชาติ.

- วรรณ เจริญกุลกิจ. (2560). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการลาดตระเวนชายแดน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยแห่งชาติ.
- ศิริกาญจน์ วงศ์ศรีตระกูล. (2564). ความยากจนกับเครือข่ายค้ายาเสพติดชายแดน. *วารสารอาชีวศึกษา*, 28(1), 112–130.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2564). พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564. *ราชกิจจานุเบกษา*, 138(ตอนพิเศษ 102 ก), 1–25. <https://ratchakittha.soc.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). รายงานสถานการณ์ยาเสพติดชายแดน ภาคเหนือ ประจำปี 2565. <https://www.oncb.go.th/report>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2566). รายงานประจำปี 2566. <https://www.oncb.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2567). แนวทางการใช้เทคโนโลยีปราบปรามยาเสพติด. <https://www.oncb.go.th/tech-guideline>
- หน่วยบัญชาการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด. (2566). คู่มือปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กองอำนวยการร่วม.
- Bovenkerk, F. (2000). *Organized crime in border regions*. In P. C. van Duyne (Ed.), *Cross-border crime in a changing Europe* (pp. 81–98). Tilburg University Press.
- Holden, W. N. (2021). Drug trafficking in the Golden Triangle: Geopolitical challenges. *Journal of Borderlands Studies*, 36(3), 401–420. <https://doi.org/10.1080/08865655.2021.1921234>
- Prichard, J., & Goodman, D. J. (2018). Border security collaboration: Lessons from Australia. *Security Journal*, 31(2), 487–505. <https://doi.org/10.1057/s41284-017-0111-4>

